

ZAPROSZENIE

Drodzy Uczniowie i Nauczyciele Gimnazjów oraz Szkół Podstawowych,

zespół organizacyjny XIV Wojewódzkiego Gimnazjalnego Konkursu Filozoficznego serdecznie zaprasza do uczestnictwa w czternastej edycji konkursu.

XVI Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie, Instytut Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Stowarzyszenie Generator Myśli Humanistycznej jako organizatorzy pragną popularyzować filozofię wśród gimnazjalistów i uczniów klas VII Szkół Podstawowych województwa zachodniopomorskiego.

Odkrywanie i rozwój zasobów intelektualnych uczniów jest celem nadrzędnym konkursu. Chcemy również wspierać nauczycieli w realizacji edukacji filozoficznej, dlatego też będziemy zachęcać Państwa do uczestniczenia w imprezach przygotowanych przez Stowarzyszenie Generator Myśli Humanistycznej oraz Instytut Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego.

Wszystkich zainteresowanych udziałem w XIV Wojewódzkim Gimnazjalnym Konkursie Filozoficznym zachęcamy do rozwiązania testu ETAPU SZKOLNEGO, a następnie przesłania go wraz z wypełnionym formularzem zgłoszeniowym w terminie do **31 stycznia 2018 r.** (decyduje data stempla pocztowego) na adres:

XVI Liceum Ogólnokształcące
ul. Dunikowskiego 1
70-123 Szczecin

Półfinał Konkursu odbędzie się **23 marca 2018 r.** w XVI Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie. Podczas półfinału uczestnicy napiszą test sprawdzający ich ogólną wiedzę filozoficzną. Finał Konkursu oraz uroczyste wręczenie nagród rzeczowych będą miały miejsce **11 maja 2018 r.** na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego przy ul. Krakowskiej 71-79.

Serdecznie zapraszamy do udziału w Konkursie.

Pytania proszę kierować do:

Milena Jakubiak, adres mailowy: milena.m.jakubiak@gmail.com

REGULAMIN XIV GIMNAZJALNEGO KONKURSU FILOZOFICZNEGO

Organizator:

- XVI Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie
- Stowarzyszenie Generator Myśli Humanistycznej

Współpraca i opieka merytoryczna:

- Instytut Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego
- Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Szczecińskiego

Zespół organizacyjny:

- dr hab. prof. US Maciej Witek – dyrektor Instytutu Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego
- mgr Maciej Grenda – dyrektor XVI Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie
- mgr Katarzyna Ciarcińska – doktorantka Instytutu Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego
- mgr Małgorzata Kacprzykowska – nauczycielka filozofii w XVI Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie
- mgr Paweł Kołodziński – nauczyciel filozofii w II Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie
- dr Milena Jakubiak

Cele konkursu:

1. Wspieranie nauczycieli szkół gimnazjalnych i podstawowych w rozwijaniu filozoficznej ścieżki edukacyjnej.
2. Propagowanie filozofii wśród uczniów województwa zachodniopomorskiego.
3. Rozwijanie zainteresowania edukacją filozoficzną i etyczną.

Uczestnicy:

Uczestnikami konkursu są uczniowie szkół gimnazjalnych (klasy II-III) i podstawowych (klasa VII) województwa zachodniopomorskiego. Chętni mogą zgłaszać się indywidualnie lub za pośrednictwem opiekuna.

Etapy Konkursu:

1. Etap szkolny (październik 2017 r. – 31 stycznia 2018 r.)

Uczestnicy rozwiązują test sprawdzający ogólną wiedzę z filozofii i etyki – samodzielnie lub pod kierunkiem nauczyciela. Rozwiązania wraz z wypełnionym formularzem zgłoszeniowym należy przesyłać na adres:

XVI Liceum Ogólnokształcące
ul. Dunikowskiego 1
70-123 Szczecin

z dopiskiem: XIV Gimnazjalny Konkurs Filozoficzny.

Termin nadsyłania prac upływa 31 stycznia 2018 r. (decyduje data stempla pocztowego).

2. Półfinał Konkursu (23 marca 2018 r.)

Półfinał odbędzie się w XVI Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie. Zakwalifikowani uczniowie napiszą test otwarty sprawdzający ich wiedzę filozoficzną. Uczniowie, którzy uzyskają najwyższą liczbę punktów z testu awansują do finału Konkursu, o czym zostaną poinformowani e-mailowo lub listownie w terminie do 31 marca 2018 r. Wszyscy uczestnicy półfinału zostaną zaproszeni do udziału w Warsztatach Filozoficznych organizowanych przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Szczecińskiego (ul. Krakowska 71/79, Szczecin).

3. Finał Konkursu (11 maja 2018 r.)

Finał Konkursu odbędzie się na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego. Finał to dwie, oddzielnie oceniane części. Pierwsza stanowi samodzielnie przygotowane i wygłoszone przez finalistę 5-minutowe przemówienie na wybrany temat filozoficzny (listę tematów do wyboru otrzymają finaliści wraz z wynikami półfinału).

W części drugiej uczestnicy losują 5 pytań (każde z jednego z pięciu zestawów: etyka, propedeutyka filozofii, historia filozofii, filozofia człowieka, filozofia społeczeństwa). Z pięciu wylosowanych pytań finaliści wybierają trzy. Kryteria oceny odpowiedzi ustnych: merytoryczność wypowiedzi (50%), sposób uzasadnienia (40%), prezentacja wypowiedzi (10%).

Zwycięzcy Konkursu otrzymują tytuł Laureata XIV Wojewódzkiego Gimnazjalnego Konkursu Filozoficznego oraz nagrody rzeczowe.

ZAKRES TREŚCIOWY KONKURSU

Program konkursu ściśle nawiązuje do podstawy programowej nauczania ogólnego MEN.

1. Etyka

- ▶ Intelektualizm etyczny Sokratesa.
- ▶ Poglądy Arystotelesa na cnotę i szczęścia (eudajmonizm, zasada złotego środka).
- ▶ Starożytne poglądy na szczęście i dobro: cynizm, hedonizm, epikureizm, stoicyzm.
- ▶ Etyka obowiązku Kanta.
- ▶ Utylitaryzm J.S. Milla.
- ▶ Wybrane pojęcia: altruizm, egoizm, obiektywizm etyczny, relatywizm etyczny, heroizm, odpowiedzialność moralna.

2. Propedeutyka filozofii

- ▶ Rozróżnienie myślenia potocznego, religijnego, naukowego, filozoficznego.
- ▶ Dziedziny filozofii (epistemologia, ontologia, aksjologia, antropologia filozoficzna, etyka, estetyka, logika, historia filozofii) i ich problemy.
- ▶ Twierdzenia, argumenty i uzasadnianie.
- ▶ Logika: wnioskowanie, poprawność wnioskowania, wynikanie, dowód, sprzeczność, prawdziwość i fałszywość zdania logicznego.
- ▶ Pojęcie wiedzy.
- ▶ Problem prawdy i fałszu.
- ▶ Koncepcje prawdy (np. klasyczna, oczywistościowa, pragmatyczna).
- ▶ Sceptycyzm.
- ▶ Metoda majeutyczna Sokratesa.

3. Wybrane zagadnienia z historii filozofii

- ▶ Koncepcja idei Platona.
- ▶ Materia, forma i przyczynowość według Arystotelesa.
- ▶ Klasyczna koncepcja piękna.
- ▶ Problem zła u św. Augustyna.
- ▶ Koncepcja czasu wg św. Augustyna.
- ▶ Zależność świata od Boga u św. Tomasza.
- ▶ Dualizm kartezjański: problem dusza - ciało.
- ▶ Racjonalizm a empiryzm nowożytny.
- ▶ Wybrane pojęcia: *arche*, *Cogito ergo sum*, zakład Pascala, *tabula rasa*.

4. Filozoficzne koncepcje człowieka

- Koncepcja człowieka wg Arystotelesa.
- Koncepcja natury ludzkiej wg Hobbesa.
- Człowiek jako trzcina myśląca według Pascala.
- Wola mocy i koncepcja nadczłowieka według Nietzsche'ego.
- Egzystencjalizm Camusa, Sartre'a.
- Wybrane pojęcia: wolność i zniewolenie, fatalizm, godność, problem wolnej woli, determinizm, materializm, popędy.

5. Filozofia społeczeństwa

- Państwo platońskie.
- Koncepcja polis wg Arystotelesa.
- Koncepcje umowy społecznej Hobbesa, Locke'a i Rousseau.
- Trójpodział władzy według Monteskiusza.
- Społeczeństwo otwarte według Poppera.
- Wybrane pojęcia: egalitaryzm, elitaryzm, liberalizm, totalitaryzm, socjalizm, kapitalizm, feminizm, wegetarianizm, prawa człowieka, prawa zwierząt, ateizm, teizm, agnostycyzm.

Proponowana literatura

Uwaga: poniższa lista nie ma charakteru obowiązującego. Organizatorzy zachęcają do samodzielnych poszukiwań filozoficznych.

1. Barbara Markiewicz (red): *Filozofia dla szkoły średniej. Wybór tekstów*. Warszawa 1987.
2. Anna Jedynak, Tadeusz Walentowicz: *Filozofia. Podręcznik (Gimnazjum)*. Warszawa 2000.
3. Adam Aduszkiewicz, Piotr Marciszuk, Robert Piłat: *EDUKACJA filozoficzna dla klasy I gimnazjum*. Warszawa 2001.
4. Magdalena Środa: *Etyka dla myślących: podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych*. Warszawa 2011.
5. Andrzej Kwiatek, Michał Worwąg: *Podróż po historii filozofii. Starożytność*. Warszawa 1997.
6. Władysław Tatarkiewicz: *Historia filozofii*. Warszawa (wiele wydań).
7. Peter Vardy, Paul Grosch: *Etyka*. Poznań 1995.

8. A. Popkin, R. Stoll: *Filozofia*. Poznań 1995.
9. Jostein Gaarder: *Świat Zofii*. Warszawa 1995.
10. Andrzej Sikora: *Spotkania z filozofią*. Warszawa 1983.
11. Kazimierz Ajdukiewicz: *Zagadnienia i kierunki filozofii*. Warszawa 1991.
12. Jan Galarowicz, *Na ścieżkach prawdy. Wprowadzenie do filozofii*, Kraków 1993.
13. Paweł Kołodziński, Jakub Kapiszewski, *Etyka. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych*, Gdynia 2009.
14. Józef Maria Bocheński, *Ku filozoficznemu myśleniu*, Warszawa 2007.
15. Antoni Podsiad: *Słownik terminów i pojęć filozoficznych*. Warszawa 2000.
16. Władysław Krajewski (red.) *Słownik pojęć filozoficznych*. Warszawa 1996.
17. Bartosz Przybył, Jan Swianiewicz: *Edukacja filozoficzna. Myślenie krytyczne*. Kielce 2002.
18. Jacek Wojtysiak: *Pochwała ciekawości* (podręcznik do liceum). Kraków 2003.
19. J. Baggini, P. S. Fost, *Przybornik filozofa*, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2010.
20. J. Baggini, P. S. Fost, *Przybornik etyka. Kompendium metod i pojęć etycznych*, IW PAX , Warszawa 2010.
21. Peter Ekberg, Sven Nordqvist, *Wielka księga młodego filozofa*, Wydawnictwo Czarna Owieczka, Warszawa 2011.
22. Jacek Hołówka, *Etyka w działaniu*, Wydawnictwo Prószyński i S-ka 2001.
23. Leszek Kołakowski, *O co nas pytają wielcy filozofowie* (Trzy serie) Wydawnictwo Znak, Warszawa 2008.
24. Thomas Nagel, *Co to wszystko znaczy?*, Wydawnictwo Aletheia, Warszawa 1997.
25. Marie-Luise Raters, *Filozof bez brody, czyli jak polubić myślenie*, IW PAX, Warszawa 2010.
26. Magdalena Gajewska, Krzysztof Sobczak, *Filozofia, podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych*. Gdynia 2012, Operon.

27. Władysław Kalita (red.) *Etyka. Antologia tekstów*. Wrocław 1995.
28. Bogdan Suchodolski: *Kim jest człowiek*. Warszawa 1974.
29. Józef Tischner, Jan A. Kłoczowski, *Wobec wartości*. Poznań 2001.
30. Józef Tischner: *Myślenie według wartości*. Kraków 1984.
31. Zdzisław J. Czamecki: *Świat, człowiek, wartości. Wybór tekstów filozoficznych dla szkół średnich*. Warszawa 1988.
32. Magdalena Środa (red) *O wartościach, normach i problemach moralnych*. Warszawa 1994.
33. P. Kunzmann, F.-P. Burkard, F. Wiedmann: *Atlas filozofii*. Warszawa 1999.
34. Cezary Wodziński: *Filozofia jako sztuka myślenia. Zachęta dla licealistów*. Warszawa 2000.
35. Peer Olsen. *Filozofia – zeszyt ćwiczeń. Przewodnik po świecie Zofii*. Warszawa 1997.
36. Tadeusz Gadacz (wybór): *Wypisy z ksiąg filozoficznych* (tomy różne). Kraków 1995-97.
37. John Powell: *Jak kochać i być kochanym*, Pelplin 1992.
38. Erich Fromm: *O sztuce miłości*. Warszawa 1976.
39. Jacek Filek: *Filozofia jako etyka*. Kraków 2001.
40. Jacek Filek: *Filozofia odpowiedzialności XX wieku*. Kraków 2005.
41. André Comte-Sponville: *Filozofia*. Warszawa 2007.
42. Frederick Copleston: *Historia filozofii*. IW PAX.
43. Michael F. Patton i Kevin Cannon: *Komiksowe wprowadzenie do filozofii*. Warszawa 2016.
44. Marie-Luise Raters: *Filozof bez brody, czyli jak polubić myślenie*. Warszawa 2010.
45. Michel Piquemal: *Bajki Filozoficzne* (tomy różne).
46. Jacqueline Russ: *Współczesna myśl etyczna*. Warszawa 2006.
47. J. Baggini: *Żuk w pudełku oraz 99 innych eksperymentów myślowych*. WAB 2011.